

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-587 /2799

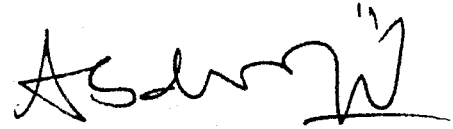
Ankara

20/6/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 16/6/2003 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

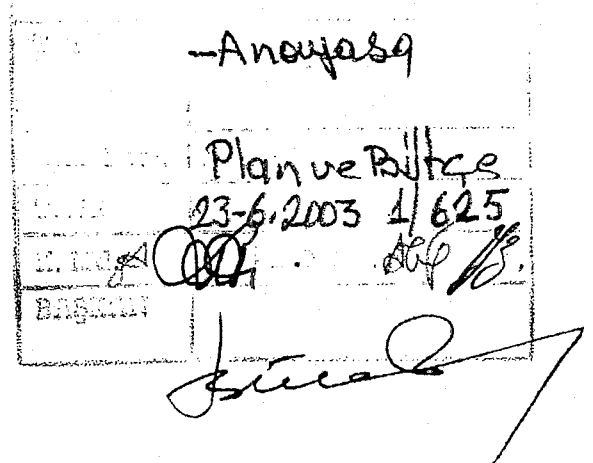
Gereğini arz ederim.

Abdullah GÜL
Başbakan V.

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

GENEL GEREKÇE

Anayasa Mahkemesinin 8/5/2003 tarihli ve E.2003/31, K.2003/3 (Yürütmeyi Durdurma) sayılı Kararı ile, 4839 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun, emeklilik yaşını 65'ten 61'e düşüren hükümlerinin, esas hakkında karar verilinceye kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin bu Kararı sonucunda, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda, emekli sandığı iştirakçilerinin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddine ilişkin bir düzenleme kalmamıştır. Bu durumda, kamu düzenini ihlal edecek nitelikte hukuksal bir boşluk doğmuştur. Bu hukuksal boşluğu gidermek üzere gerekli kanuni düzenlemenin kısa sürede yapılması gerekmektedir. Bu düzenleme yapılırken iştirakçilerin azami çalışma yaşlarının 65'ten 61'e indirilmesine ilişkin hüküm muhafaza edilmiş ve iştirakçilerin mali ve sosyal haklarını korumak amacıyla kademeli bir emeklilik sistemi öngörülmüştür.

Bu kapsamda, Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmuş olan veya Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmasına kısa bir süre kalanlar için bir geçiş dönemi öngörülerek, hukuk güvenliği ve istikrarı sağlanmış, kamu görevlilerinin hemen emekli edilmelerinden kaynaklanacak maddi ve sosyal olumsuz neticelerin en aza indirilmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, Sandık iştirakçisi olanlardan, bu Kanun hükümlerine göre yaş haddi nedeniyle emekliye sevk edilmeleri gereken tarihteki fiili hizmet süreleri emekli aylığı bağlanması için gerekli süreden az olanların, mağdur olmalarını önlemek amacıyla, 65 yaşını dolduracakları tarihi geçmemek üzere, emekli aylığına hak kazanmak için gerekli hizmet süresini dolduruncaya kadar görevlerinde kalmalarına imkan tanınmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Emekli sandığı iştirakçilerinin 65 yaş olan emeklilik yaş haddi 61'e düşürülmektir. Bu düzenleme ile, kamu personelinin genç yaşta daha üst görevlere yükselmelerine imkan sağlanmakta ve kamuya dinamizm getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 5434 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin 4839 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki hükmü yeniden getirilerek Başbakanlık Müsteşarı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Hazine Müsteşarı ve Dış Ticaret Müsteşarının yaş hadlerinin, atandıkları usule göre 65 yaşını doldurdıkları tarihi geçmemek üzere uzatılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Yapılan düzenleme ile, Anayasanın 140 ıncı maddesinin amir hükmüne paralel olarak hakim ve savcıların görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 65 yaşını doldurdıkları tarih olarak belirlenmektedir.

Maddede yapılan diğer bir düzenleme ile, Devletin dış politikasını yürüten Dışişleri Bakanlığında görevli büyükelçi ve daimi temsilcilerin yaş hadleri, dış politikada kesinti ve aksamaya neden olunmaması bakımından 65 yaşını doldurdıkları tarih olarak tespit edilmektedir.

Diğer taraftan, (d) fıkrasında yer alan "bent" ibareleri madde içinde bütünlük sağlamak üzere "fıkra" olarak değiştirilmektedir.

Madde 2- Madde ile, 5434 sayılı Kanuna üç geçici madde eklenmektedir.

Geçici 215 inci madde ile, Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmuş olanlar veya Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmalarına kısa bir süre kalanlar için bir geçiş dönemi öngörülmektedir

Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmuş olanlar için dört kademe belirlenmiş ve 6 aydan 3 aya kadar birer aylık aralıklarla değişen bir geçiş dönemi tespit edilmiştir.

Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmalarına 5 aya kadar süre kalanlar için beş kademe belirlenmiş ve 5 aydan 1 aya kadar birer aylık aralıklarla değişen bir geçiş dönemi tespit edilmiştir.

Ancak, hiçbir şekilde emeklilik yaş haddi 65 yaşını geçemeyecektir.

Bu düzenleme ile makul bir geçiş dönemi öngörülerek, kamu görevlilerinin hemen emekli edilmelerinden kaynaklanacak maddi ve sosyal olumsuz neticelerin en aza indirilmesi amaçlanmaktadır.

Geçici 216 ncı madde ile, 17/4/2003 tarihinde Sandık iştirakçisi olanlardan çok az sayıda da olsa, yaş haddinin 65'ten 61'e indirilmesi nedeniyle emekli aylığına hak kazanamayanların, mağduriyetlerini önlemek amacıyla, emekli aylığı bağlanabilmesi için gerekli hizmet süresini dolduracakları tarihe kadar görevlerine devam edebilmeleri imkanı getirilmektedir. Ancak bu kişiler, 65 yaşını doldurdıkları tarihte hizmet süreleri ne olursa olsun yaş haddi nedeniyle emekliye sevk edileceklerdir.

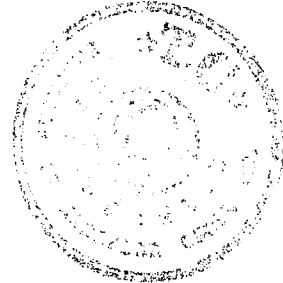

Geçici 217 nci madde ile, Anayasa Mahkemesinin yürürlüğü durdurma kararını verdiği tarih olan 10/5/2003 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasında geçen sürede emeklilik yaş haddi konusunda ortaya çıkan hukuksal boşluğu doldurmak üzere, bu dönemde emeklilik yaş haddi 4839 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce olduğu gibi 65 yaş olarak tespit edilmiştir.

Madde 3- Madde ile, bu Kanunla yapılan düzenlemeler karşısında uygulama olanağı kalmayan, 5434 sayılı Kanunun geçici 213 ve geçici 214 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 4- Bu Kanunun 2 nci maddesi ile 5434 sayılı Kanuna eklenen geçici 216 ncı maddenin yürürlük tarihi, 4839 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 17/4/2003, geçici 217 nci maddenin yürürlük tarihi, Anayasa Mahkemesinin yürürlüğü durdurma kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarih olan 10/5/2003 olarak tespit edilmiştir. Diğer maddeler yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ SANDIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası ile (a), (b) ve (d) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İştirakçilerin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 61 yaşını doldurdukları tarihtir. 61 yaşını dolduranların açıktan ve naklen tayinleri yapılamaz. Ancak, personel kanunlarındaki yaş hadlerine ilişkin hükümler ile 43 üncü madde hükmü saklıdır.

a) Görevlerinde kalmaları faydalı görüldüğü takdirde, Başbakanlık Müsteşarı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Hazine Müsteşarı ve Dış Ticaret Müsteşarının yaş hadleri, atandıkları usule göre 65 yaşını doldurdukları tarihi geçmemek üzere uzatılabilir.

b) Üniversite öğretim üyelerinin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 67, hakim ve savcılar ile Dışişleri Bakanlığında görevli büyükelçi ve daimi temsilcilerin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 65 yaşını doldurdukları tarihtir.”

“d) (a) fıkrasında belirtilen görevlere 61 yaşını, (b) fıkrasında belirtilen görevlere fıkroda belirtilen yaş hadlerini ve (ç) fıkrasında belirtilen görevlere hizalarında gösterilen yaş hadlerini doldurmuş bulunanlar açıktan ve naklen tayin edilemezler.”

Madde 2- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Geçici Madde 215- 40 ıncı madde kapsamında bulunan iştirakçilerden;

a) Bu Kanunun yayımı tarihinde;

1- 61 yaşını doldurmuş olup 62 yaşını doldurmamış olanlar Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay,

2- 62 yaşını doldurmuş olup 63 yaşını doldurmamış olanlar Kanunun yayımı tarihinden itibaren 5 ay,

3- 63 yaşını doldurmuş olup 64 yaşını doldurmamış olanlar Kanunun yayımı tarihinden itibaren 4 ay,

4- 64 yaşını doldurmuş olup 65 yaşını doldurmamış olanlar Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay,

b) Bu Kanunun yayımı tarihinde 61 yaşını doldurmalarına;

1- 1 ay ve daha az süre kalanlar 61 yaşını doldurdukları tarihten itibaren 5 ay,

2- 1 aydan fazla 2 ay ve daha az süre kalanlar 61 yaşını doldurdukları tarihten itibaren 4 ay,

3- 2 aydan fazla 3 ay ve daha az süre kalanlar 61 yaşını doldurdukları tarihten itibaren 3 ay,

4- 3 aydan fazla 4 ay ve daha az süre kalanlar 61 yaşını doldurdıkları tarihten itibaren 2 ay,

5- 4 aydan fazla 5 ay ve daha az süre kalanlar 61 yaşını doldurdıkları tarihten itibaren 1 ay,

süreyle ve 65 yaşını doldurdıkları tarihi geçmemek üzere görevlerinde kalırlar.

Geçici Madde 216- 17/4/2003 tarihinde Sandık iştirakçisi olanlardan, yaş haddi nedeniyle emekliye sevk edilmeleri gereken tarihteki fiili hizmet süreleri emekli aylığı bağlanması için gerekli süreden az olanlar, 65 yaşını dolduracakları tarihi geçmemek üzere, emekli aylığına hak kazanmak için gerekli hizmet süresini dolduruncaya kadar görevlerinde kalırlar.

Geçici Madde 217- 3/4/2003 tarihli ve 4839 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 65 yaşını doldurdıkları tarih olan iştirakçiler hakkında, 10/5/2003 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasında geçen sürede de emeklilik yaş haddi 65 yaşını doldurdıkları tarih olarak uygulanır.”

Madde 3- 5434 sayılı Kanunun geçici 213 ve geçici 214 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 497

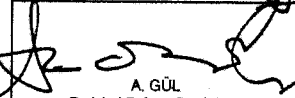
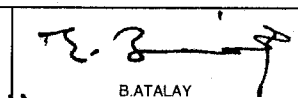
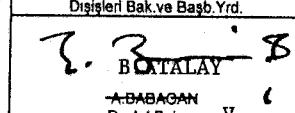
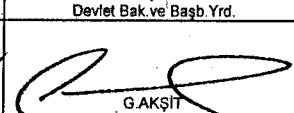
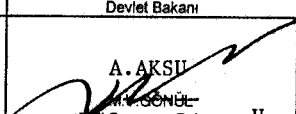
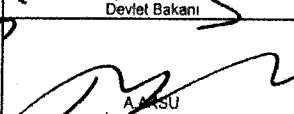
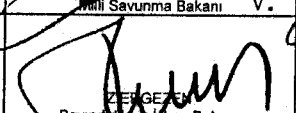
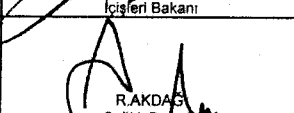
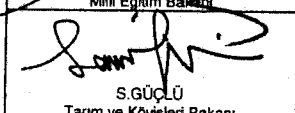
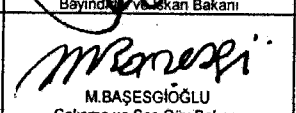
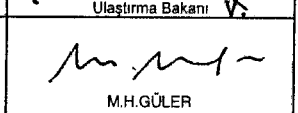
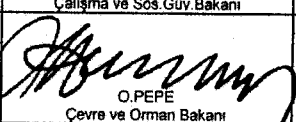
Madde 4- Bu Kanunun 2 nci maddesi ile 5434 sayılı Kanuna eklenen geçici 216 ncı madde 17/4/2003 tarihinde, geçici 217 nci madde 10/5/2003 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

ABDULLAH GÜL

RECEP TAYYIP ERDOĞAN
BAŞBAKAN V.

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 B. ATALAY Devlet Bakanı V.	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 A. ÇOŞKUN Devlet Bakanı V.
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 A. AKSU M. İçişleri Bakanı V.	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 E. MUMCU Maliye Bakanı V.
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z. GEZGEN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 G. AKŞİT Ulaştırma Bakanı V.
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylere Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU Çalışma ve Sos. G.üv. Bakanı	 A. ÇOŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-587

786